

Sukcesja firm jednoosobowych

Już od 25 listopada 2018 r. weszły w życie przepisy dotyczące zarządu sukcesyjnego. Przedsiębiorca wpisany do CEIDG będzie mógł wskazać i samodzielnie zgłosić online (bezpłatnie i bez zbędnych formalności) zarządcę sukcesyjnego, który będzie prowadził sprawę firmy do czasu załatwienia formalności spadkowych.

Co się zmienia

Dotychczasowe przepisy uniemożliwiały prowadzenie przedsiębiorstwa przez następców. Firma de facto przestawała istnieć z chwilą śmierci przedsiębiorcy. Nowe przepisy o sukcesji wprowadzają możliwość płynnej kontynuacji działalności w ramach tzw. zarządu sukcesyjnego.

Na czym polega zarząd sukcesyjny

Zarząd sukcesyjny to forma tymczasowego kierowania przedsiębiorstwem po śmierci przedsiębiorcy. Do wykonywania zarządu należy powołać zarządcę sukcesyjnego. Jest on odpowiedzialny za prowadzenie przedsiębiorstwa (umowy z pracownikami, kontakty z kontrahentami, sprawy podatkowe, ZUS) do czasu uregulowania formalności spadkowych. Zarząd sukcesyjny jest rozwiązaniem tymczasowym – daje następcom prawnym czas na podjęcie decyzji co do dalszych losów firmy (kontynuowanie działalności na własny rachunek, sprzedaż, zamknięcie).

Powołanie zarządcy sukcesyjnego

Zarządcę sukcesyjnego może wyznaczyć sam przedsiębiorca albo może zostać on powołany przez osoby uprawnione po śmierci przedsiębiorcy. Wyznaczenie zarządcy przez przedsiębiorcę za życia pozwala uniknąć niepotrzebnych formalności i kosztów. Powołanie zarządcy po śmierci przedsiębiorcy musi odbywać się z udziałem notariusza, wymaga więcej formalności i wiąże się z dodatkowymi kosztami.

Aby powołać zarządcę sukcesyjnego, przedsiębiorca musi być wpisany do CEIDG. Zarządca sukcesyjny powołany przez przedsiębiorcę i wpisany do CEIDG rozpoczyna pełnienie swej funkcji z chwilą śmierci przedsiębiorcy.

Kto może być zarządcą sukcesyjnym

Zarządcą może być osoba fizyczną posiadającą pełną zdolność do czynności prawnej (nie może to być osoba prawna, czyli np. spółka), może być nim np. jeden ze spadkobierców przedsiębiorcy. Nie musi być przedsiębiorcą. Zarządcą sukcesyjnym nie może być osoba, wobec której orzeczono zakaz prowadzenia działalności gospodarczej.

Prawa i obowiązki zarządcy sukcesyjnego

Zarządca sukcesyjny:

- posługuje się w obrocie NIP-em i firmą (nazwą) przedsiębiorcy z oznaczeniem „w spadku”
- samodzielnie zarządza przedsiębiorstwem w spadku w sprawach bieżących
- działa w imieniu własnym (posługuje się w obrocie swoim nazwiskiem) ale na rachunek właściciela przedsiębiorstwa w spadku. To oni odpowiadają za zobowiązania związane z prowadzeniem przedsiębiorstwa w spadku.
- wykonuje prawa i obowiązki pracodawcy oraz umowy związane z przedsiębiorstwem – po złożeniu odpowiednich dokumentów
- może korzystać z firmowego konta przedsiębiorcy
- rozlicza podatki na takich zasadach jak przedsiębiorca
- reguluje inne zobowiązania
- bierze udział w procesach cywilnych i innych postępowaniach.

Zarządca nie ponosi odpowiedzialności za cywilnoprawne zobowiązania zaciągnięte na rachunek właściciela przedsiębiorstwa w spadku. Ponosi jednak odpowiedzialność za szkodę jaką wyrządzi w skutek nienależytego wykonywania swoich obowiązków.

Właściciele przedsiębiorstwa w spadku mają prawo do zysku, wyrażają zgodę na najważniejsze dla firmy czynności, po wygaśnięciu zarządu mogą żądać sprawozdania.

Jak długo trwa zarząd sukcesyjny

Zarząd sukcesyjny może trwać 2 lata po śmierci przedsiębiorcy (z ważnych powodów sąd może przedłużyć ten okres do 5 lat).

Zarząd sukcesyjny może wygasnąć wcześniej jeśli:

- w ciągu 2 miesięcy od śmierci przedsiębiorcy nikt nie przyjął spadku
- stwierdzono nabycie przedsiębiorstwa w spadku przez jedyne spadkobiercę albo zapisobiercę windykacyjnego
- jedna osoba nabyła całe przedsiębiorstwo w spadku (np. wniesiono je w całości aportem do spółki)
- w ciągu miesiąca od wykreślenia zarządcy sukcesyjnego z CEIDG nie powołano kolejnego zarządcy
- ogłoszono upadłość przedsiębiorcy
- wcześniej nastąpi dział spadku.

Powołanie zarządcy sukcesyjnego po śmierci przedsiębiorcy

Jeśli przedsiębiorca sam nie powołał zarządcy i nie zgłosił do CEIDG, w ciągu 2 miesięcy od jego śmierci zarządcę sukcesyjnego mogą powołać osoby uprawnione:

- małżonek przedsiębiorcy, który ma udział w przedsiębiorstwie w spadku
- spadkobierca ustawowy, który przyjął spadek
- jeśli ogłoszono testament – spadkobierca testamentowy, który przyjął spadek albo zapisobierca windykacyjny, jeśli zapis obejmował przedsiębiorstwo
- po stwierdzeniu nabycia spadku – osoba, która spadek nabyła.

Powołanie zarządcy po śmierci przedsiębiorcy i inne związane z tym oświadczenia należy złożyć przed notariuszem. Inaczej będą nieważne. Notariusz po powołaniu zarządcy składa informację do CEIDG.

Zezwolenia, koncesje, wpis do rejestru działalności regulowanej

Zezwolenia i koncesje związane z przedsiębiorstwem nie wygasają automatycznie z powodu śmierci przedsiębiorcy.

Zarządca sukcesyjny może:

- złożyć wniosek o potwierdzenie możliwości wykonywania decyzji (dotyczących zezwoleń czy koncesji)
- wykonywać decyzję już od dnia złożenia wniosku z dokumentami potwierdzającymi warunki do uzyskania decyzji, chyba że organ tego zakáže.

Na załatwienie tych formalności jest 3 miesiące od ustanowienia zarządu sukcesyjnego.

Więcej informacji na stronie Ministerstwa Rozwoju:

<https://www.gov.pl/web/rozwoj/sukcesja-firm-jednoosobowych>